

Vergaderjaar 2009–2010

23 490

Ontwerpbesluiten Unie-Verdrag

Nr. 571

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 september 2009

Met verwijzing naar de (aangevulde) geannoteerde agenda voor de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 21 september jl.,¹ doen wij u hierbij, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het verslag van deze bijeenkomst toekomen².

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

De staatssecretaris van Justitie,
N. Albayrak

¹ 23 490, nrs. 566 en 568.

² De beschikbare documenten met als status «openbaar» zijn ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer. De documenten met als status «niet openbaar» zijn ter inzage gelegd, **alleen voor de leden**, bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Verslag van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 21 september 2009 te Brussel

Met betrekking tot hetgeen is aangegeven over de openbaarheid van de onder de agendapunten opgenomen documenten, kan worden opgemerkt dat het de stand weergeeft d.d. 29 september 2009. Een actuele weergave is te vinden in het documentenregister van de Raad¹.

Met de vaststelling door de Raad van de lijst van A-punten en de definitieve agenda voor deze bijeenkomst is de volgorde van de onderwerpen, die is aangehouden in de geannoteerde agenda, komen te vervallen. Teneinde referentie aan de geannoteerde agenda voor deze bijeenkomst te vereenvoudigen, is in dit verslag de nummering van die geannoteerde agenda aangehouden. De hieronder genoemde documentnummers hebben betrekking op de documenten, die u – voorzover nog niet eerder ontvangen – samen met dit verslag worden toegezonden.

I Raad

1. Goedkeuring van de voorlopige agenda

document: 13333/09 OJ CONS 47 JAI 589 COMIX (NL)
670
status document: openbaar

De ontwerp-agenda werd goedgekeurd.

A-punten

2. Goedkeuring van de lijst van A-punten

document: 13334/09 PTS A 39 (NL)
status document: openbaar

De lijst van A-punten werd goedgekeurd. De punten 2d en 2e (resp. Ontwerp-besluit tot machtiging van Europol om onderhandelingen aan te gaan met Colombia met het oog op het sluiten van een overeenkomst voor operationele samenwerking en Ontwerp-besluit tot machtiging van Europol om onderhandelingen aan te gaan met de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië [FYROM] met het oog op het sluiten van een overeenkomst voor operationele samenwerking) zijn van de lijst van A-punten gehaald.

De bij de onderwerpen op de lijst van A-punten behorende documenten treft u – voor zover nog niet eerder ontvangen – in de bijlage bij dit verslag aan.

B-punten

1. Follow-up van de Conclusies van de Europese Raad van 18–19 juni 2009

- **Verslag van de Commissie**
- **De rol en de ontwikkeling van Frontex-operaties in het Middellandse Zeegebied**

document: 13226/09 FRONT 66 (EN)
status document: niet openbaar

¹ http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=549&lang=nl&mode=g

Het verslag van de Commissie over illegale migratie en de rol en de

ontwikkeling van Frontex-operaties in het Middellandse Zeegebied werden gezamenlijk behandeld.

Commissaris Barrot riep de lidstaten op in het kader van het huidige proefproject in te tekenen voor vrijwillige overname van personen die internationale bescherming genieten uit Malta. Malta is zeer dankbaar voor de steun tot dusver, maar nu gaat het om concrete gestes. Enkele lidstaten hebben al toezeggingen gedaan. Staatssecretaris Albayrak bevestigde in algemene zin dat steun aan Malta belangrijk is.

Voorts kondigde Commissaris Barrot een reeks maatregelen aan, zoals een snelle start van het Europees Ondersteuningsbureau Asiel (EASO), versterking van Frontex, voorstel tot wijziging van de Frontex-Verordening, het opstellen van regels inzake Frontex-patrouilles (*search and rescue*), gezamenlijke terugkeervluchten en samenwerking met Libië en Turkije. Minister Hirsch Ballin ondersteunde deze benadering.

Verder gaf Commissaris Barrot aan dat de Commissie op korte termijn een informele stuurgroep in het leven zal roepen in het kader van de *Global Approach on Migration*. Deze stuurgroep, met vertegenwoordigers van de lidstaten, Frontex, Europol en internationale organisaties, zal zich toespitsen op concrete gezamenlijke activiteiten en initiatieven die worden ontplooid in derde landen.

Enkele lidstaten spraken zich uit ten faveure van versterking van Frontex.

Minister Hirsch Ballin gaf aan voorstander te zijn van versterking van de rol van Frontex op operationeel, politiek en juridisch vlak, en verwelkomde de aandacht hiervoor in het kader van het Stockholm Programma. De herziening van de Frontex-Verordening zou volgens hem tevens moeten voorzien in een mechanisme voor melding en bespreking van incidenten. Voorts gaf de minister aan dat terugkeer van het grootste belang is. Daarvoor is samenwerking met derde landen van oorsprong en transit, inzet op terug- en overnameakkoorden en koppeling met buitenlands beleid nodig.

Met lange interventies betoogden enkele zuidelijke lidstaten dat van alles meer nodig is (terug- en overnameakkoorden met landen in Afrika en Azië gekoppeld aan de externe betrekkingen van de Unie; samenwerking met Libië en Turkije; patrouilles in de wateren van derde landen; gezamenlijke training van grens- en kustwacht, met uiteindelijk een Europese kustwacht; financiële steun aan zuidelijke lidstaten en derde landen; terugkeer; EASO; herziening asielbeleid; behandeling van asielclaims buiten Europees grondgebied; capaciteit en bevoegdheden Frontex; en herverdeling van migranten).

Enkele oostelijke lidstaten benadrukten dat, hoewel de huidige aandacht voor de zuidgrenzen terecht is, de oostelijke buitengrenzen van de Unie niet moeten worden vergeten: naarmate handhaving in het zuiden toeneemt, zullen migratiestromen verschuiven naar bijvoorbeeld de oostelijke buitengrenzen van de Unie.

Het Voorzitterschap gaf aan dat de discussie laat zien dat migratie in de Middellandse Zee-regio een brandende kwestie blijft waarover doorgesproken zal worden.

2. Instelling van een gemeenschappelijk EU-hervestigingsprogramma

– Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad inzake het opzetten van een gemeenschappelijk EU-hervestigingsprogramma

documenten: 12986/09 ASILE 61 (NL)
12986/09 ASILE 61 ADD 1 (EN)
12986/09 ASILE 61 ADD 2 (NL)

status documenten: openbaar

– Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Besluit nr. 573/2007/EG tot instelling van het Europees Vluchtelingenfonds voor de periode 2008–2013 als onderdeel van het algemeen programma «Solidariteit en beheer van de migratiestromen» en tot intrekking van Beschikking 2004/904/EG van de Raad

document: 12985/09 ASILE 60 CADREFIN 45 CODEC (NL)
1062

status document: openbaar

Tijdens een openbare beraadslaging presenteerde Commissaris Barrot de bovengenoemde mededeling en besluit. Het doel van de voorgestelde mededeling is om op vrijwillige basis- samenwerking ten aanzien van hervestiging in Europees verband te structureren en om meer synergie in de praktijk te realiseren. De in het besluit voorgestelde maatregelen beogen de wijziging van de beschikking tot instelling van het Europees Vluchtelingenfonds voor de periode 2008–2013, met de bedoeling elk jaar bij beschikking van de Commissie de categorieën van personen aan te wijzen als gemeenschappelijke EU-hervestigingsprioriteiten voor het volgende jaar, voor wiens hervestiging extra financiële steun beschikbaar is vanuit het EVF.

De Commissaris benadrukte de voor een gemeenschappelijk EU-hervestigingsprogramma noodzakelijke vooruitgang in de onderhandelingen over het EASO, omdat dit bureau immers belast gaat worden met de coördinatie van het EU-hervestigingsprogramma. Verder gaf de Commissaris aan dat het programma zal kunnen bijdragen aan het laten afnemen van de migratiedruk uit bepaalde regio's naar zuidelijke lidstaten.

Tijdens deze eerste gedachtewisseling in de Raad kreeg dit initiatief brede steun. Staatssecretaris Albayrak lichtte toe dat hervestiging brede politieke steun in Nederland geniet, omdat het om de meest kwetsbare vluchtelingen gaat. Zij benadrukte dat deelname aan hervestiging in het eigenbelang van de lidstaten is. Verder wees de staatssecretaris op de combinatie met lokale integratie in en terugkeer naar de regio.

De staatssecretaris wees op het feit dat lidstaten hun eigen prioriteiten mogen blijven bepalen. Zij had graag gezien dat de mededeling concreter zou zijn geweest over het stimuleren van lidstaten die nog niet aan hervestiging doen. De Staatssecretaris roemde het Duitse Irak-initiatief, omdat pas met dit initiatief echt sprake is van grote aantallen te hervestigen personen.

Het Voorzitterschap gaf aan dat er doorgewerkt zal worden aan het initiatief en dat het onderwerp binnenkort weer in de Raad zal worden geagendeerd.

3. Niet-begeleide minderjarigen

document: 13211/09 ASIM 87 (NL)
status document: openbaar

Tijdens een openbare beraadslaging lichtte het Voorzitterschap het document toe: gezien de toenemende aantallen alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) die aankomen in lidstaten en gelet op de gedeelde problematiek is het volgens het Voorzitterschap nodig om een gezamenlijk actieplan op te stellen. Dit actieplan moet voorzien in voldoende wettelijke en financiële middelen voor een aanpak die het belang van het kind voorop stelt langs de lijnen van preventie, goede procedures voor opvang en bescherming, en veilige terugkeer.

Enkele lidstaten spraken steun uit voor een actieplan en deelden hun ervaringen en opvattingen. Er werd gewezen op de noodzaak om mensenhandel in relatie tot deze kwetsbare groep te bestrijden en op streng beleid om misbruik te voorkomen (ervaring laat zien dat de aantallen amv's teruglopen zodra leeftijdsonderzoek wordt ingezet). Een al te royaal beschermingsbeleid heeft een aanzuigende werking.

Staatssecretaris Albayrak beaamde dit en waarschuwde tegen naïviteit: teveel nadruk op bescherming en procedures voor toelating werkt aanzuigend en miskent het belang van het kind (ten principale de terugkeer naar de «natuurlijke omgeving» van het kind). Aanscherping van het beleid door het inzetten van leeftijdsonderzoek en bevorderen van terugkeer heeft geleid tot een flinke daling van de instroom in Nederland. In een actieplan zou de nadruk moeten liggen op preventie en terugkeer en de Staatssecretaris noemde hierbij succesvolle Nederlandse ervaringen met *rapid action teams* en opvang in weeshuizen in landen van oorsprong. Deze initiatieven zouden verbreed kunnen worden naar Europees niveau.

Het Voorzitterschap verleende aan de Commissie een helder mandaat om snel een concept voor het actieplan te ontwikkelen, zodat het actieplan begin 2010 in werking kan treden.

4. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad inzake richtsnoeren voor een betere omzetting en toepassing van Richtlijn 2004/38/EG over het recht van burgers van de Unie en hun familieleden om vrij te bewegen en te verblijven op het grondgebied van de lidstaten

document: 13268/09 JAI 586 MI 334 SOC 519 (NL)
status document: niet openbaar
document: 11815/09 MI 270 JAI 459 SOC 431 (NL)
status document: openbaar

In deze mededeling worden richtsnoeren gegeven om richting te geven aan de manier waarop lidstaten Richtlijn 2004/38/EG correct kunnen implementeren en toepassen. Tijdens de Raad zijn hierover conclusies aangenomen om te bewerkstelligen dat het onderwerp op de agenda blijft en om nadrukkelijk de mogelijkheid in te stellen om op enig moment te kunnen concluderen dat de door de Commissie gegeven richtsnoeren niet voldoen (als bijvoorbeeld systematisch misbruik van de Richtlijn wordt gemaakt).

5. Diversen

Geen.

6. Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende één enkele aanvraagprocedure voor een gecombineerde vergunning voor onderdanen van derde landen om op het grondgebied van een lidstaat te verblijven en te werken en betreffende een gemeenschappelijk pakket rechten voor werknemers uit derde landen die legaal in een lidstaat verblijven

Dit agendapunt is vervallen.

7. Een aantal asielkwesties in de Europese Unie

Enkele lidstaten verzochten de Commissie voorafgaand aan nieuwe voorstellen tot wetgeving diepgaand te analyseren hoe het huidige asielacquis (vooral het Dublin-systeem) werkt. Er wordt gevreesd dat nieuwe regels (de Commissie heeft voorstellen tot wijziging van de Kwalificatie- en Procedurerichtlijn aangekondigd) het stelsel nodeloos ingewikkeld zullen maken als niet voldoende rekening gehouden wordt met de ervaring van de lidstaten. Sommige lidstaten wezen in dit verband op het belang van de totstandkoming van het Gemeenschappelijk Europees Asielstelsel uiterlijk in 2012. Ook het belang van praktische samenwerking tussen de lidstaten werd door verschillende lidstaten onderstreept. Een aantal lidstaten stelde dat de situatie moet worden voorkomen dat personen wel kunnen worden teruggestuurd naar een derde land, maar niet naar een lidstaat.

Staatssecretaris Albayrak wees erop dat Europese eenwording vooral ook in de praktijk plaats moet vinden. Lidstaten in de Middellandse Zee-regio die onder grote druk staan, verdienen alle steun van andere lidstaten en de Commissie. Dit kan gebeuren via praktische bilaterale samenwerking – zoals Nederland doet met Malta en Griekenland – maar straks ook via het Asielagentschap EASO. Ook de samenwerking tussen de EU en derde landen (Turkije, Libië, Oekraïne) op de terreinen van asiel, grenzen en terugkeer moet worden geïntensiveerd, uiteraard conform de internationale verplichtingen van de lidstaten. Tot slot riep de staatssecretaris andere lidstaten op om het proefproject Malta te ondersteunen.

Gemengd Comité

1. Visum Informatiesysteem (VIS)

– Stand van zaken

document: 12904/09 VISA 272 COMIX 634 (NL)
status document: niet openbaar

Het Voorzitterschap gaf de stand van zaken van de uitrol van het Visum Informatie Systeem (VIS): het op 21 december a.s. voorziene operationeel worden van het VIS zal niet worden gehaald. Het Voorzitterschap gaf aan dat er begin oktober een nieuw tijdschema zal worden vastgesteld. Tijdens de volgende JBZ-Raad zal dit onderwerp terugkomen.

2. Diversen

Geen.

Bijlage

Overzicht van documenten op de lijst van A-punten die nog niet, respectievelijk nog niet in Nederlandse vertaling, zijn toegezonden

2b.	document:	5554/1/09 JAI 28 CRIMORG 5 ENFOPOL 15 RELEX 61 REV 1	(NL)
	status document:	openbaar	
A4.	document:	13248/2/09 JAI 585 SIRIS 114 SIS-TECH 82 COMIX 660 REV 2	(NL)
	status document:	niet openbaar	
A6.	documenten:	11520/09 INF 196 API 95 JUR 304 COWEB 180 12790/09 INF 234 API 104 JUR 349	(NL)
	status documenten:	openbaar	
